

Handleiding Studeren in het buitenland

AVAG

Richtlijnen voor studenten en docenten

Mei 2017

Versie 1.1

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
1 Voorwaarden	4
1.1 Toetsing tijdens stage.....	4
1.2 Toetsing tijdens een minor	5
1.3 Veiligheid en kwaliteit	5
2 Voorbereiding en investering	7
2.1 De kosten	7
2.2 Procedure	8
3 Mogelijke risico's bij studeren in het buitenland.....	11
3.1 Niet-medische risico's.....	11
3.2 Medische risico's	12

Inleiding

Met een stage of minor in het buitenland vergroot je je competenties op het gebied van verloskunde, burgerschap, professionaliseren, samenwerken en maatschappelijke betrokkenheid. Het is bekend dat studenten met een buitenlandervaring een breder beroepsperspectief hebben.

Geormerkte periodes

Binnen de opleiding zijn er meerdere – geormerkte – periodes waarin je in het buitenland kunt gaan studeren, namelijk:

- de tienweekse verloskundestages in het derde jaar;
- de minor in semester 4.1;
- de onderzoeksstage in semester 3.2;
- de PH-stage in semester 4.2.

Deze handleiding geeft informatie over hoe je je kunt voorbereiden en over de aanvullende algemene voorwaarden die gelden voor studeren in het buitenland. Naast deze algemene voorwaarden gelden specifieke inhoudelijke voorwaarden voor onderwijsonderdelen, die vermeld zijn in de betreffende (stage)handleidingen.

Als je vragen hebt over de keuze van een stage, de stageplek of de voorbereiding op de onderwijsactiviteit in het buitenland kun je contact opnemen met [Noortje Jonker](#), coördinator internationalisering of het team van het semester waarbinnen het onderwijs valt.

1 Voorwaarden

Voor elke onderwijsactiviteit in het buitenland gelden ten aanzien van de toetsing, veiligheid en kwaliteit een aantal voorwaarden. Hieronder volgen de voorwaarden per onderdeel.

1.1 Toetsing tijdens stage

Je kunt de toetsing van een stage-activiteit in een buitenlandse setting op een overeenkomstige wijze continueren als geldend in Nederland. In het geval van een stage kan toetsing alleen plaatsvinden als de toets past binnen de doelen van de stage. Dat betekent bijvoorbeeld dat er geen KPB's kunnen worden behaald in niet-verloskundige stages en vice versa.

Om tot een overeenkomstige en gelijkwaardige toetsing in het buitenland te komen gelden het toetsplan en toetsbeleid van AVAG als referentie en zijn de volgende voorwaarden gesteld:

- De context van een stage of minor in het buitenland is gelijkwaardig aan EQF-niveau 7¹.
- De student krijgt een vaste stagebegeleider toegewezen. En de student wordt zoveel mogelijk door een deze vaste stagebegeleider getoetst.
- Er is contact opgenomen door het semesterteam met deze stagebegeleider. Tijdens dit contact:
 - Maakt het semesterteam een inschatting of de stagebieder voldoet aan eisen die gesteld worden aan een docent/examinator/praktijkbegeleider of gelijkwaardig.
 - Wordt de stagebegeleider in de gelegenheid gesteld zich te verdiepen in het toetsbeleid van AVAG en de geldende werkwijze.
 - Wordt, indien nodig, Engelstalig onderwijsmateriaal beschikbaar gesteld door AVAG.
- Elke toets heeft bij AVAG een door de examencommissie aangewezen examinator². Ook voor toetsen die in het buitenland worden afgenomen geldt dat, conform het gangbare beleid, de examinator van AVAG het finale oordeel vaststelt.
- De vaste stagebegeleider/beoordelaar moet na afloop van de stage bereid zijn om de beoordeling toe te lichten aan het semesterteam.

Kijk voor specifieke toetsvoorwaarden in de desbetreffende handleidingen van de verloskundige stage, PH stage, onderzoeksstage of minor.

¹ Het European Qualifications Framework (EQF) is in het leven geroepen om (de niveaus van) opleidingen in Europa met elkaar te kunnen vergelijken. Er zijn in het EQF acht niveaus. EQF 6 komt overeen met een *professional bachelors degree* (hbo-bachelor). <https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/descriptors-page>

Zie ook de Nuffic landenmodule voor het vergelijken van diploma's conform Nederlandse waardering voor buitenlandse diploma's. <https://www.epnuffic.nl/documentatie/publicaties/onderwijssysteem-zweden.pdf>

² Voor KPB's en PG-stage is dat het SBC, voor het onderzoekssemester is dat zowel de interne als externe begeleider en voor de PH-stage is dat de leerlijn PH. Voor de minor gelden de toetseisen van het instituut waar de student de minor volgt.

1.2 Toetsing tijdens een minor

Een minor in het buitenland valt onder een 'vrije keuze minor'. Als je een minor in het buitenland wilt volgen vraag je daarvoor toestemming aan de examencommissie. De examencommissie van AVAG geeft toestemming voor het volgen van een minor in het buitenland als de minor voldoet aan de criteria voor een vrije keuze minor. Als de examencommissie akkoord is gegaan met jouw minor keuze gelden voor de toetsing van de minor de voorwaarden van de universiteit van het land van de minor zelf. We hanteren voor een buitenlandse minor de eis van de universiteit als aanbieder mogelijk niet zo strikt (EQF 7), mits het eindniveau van de minor past bij onze eisen. Kijk voor meer informatie over criteria in de minorhandleiding.

Voor een minor (semester) met een studiebelasting van 30 EC in het buitenland geldt, naast de algemene voorwaarden, dat de waarde in studiepunten dient te worden nagekeken, in samenwerking met Nuffic en de coördinator internationalisering. Met name buiten de EU gelden namelijk soms andere studiepunten dan de EC(TS). Kijk voor meer informatie over studiepunten op de site van Nuffic. www.nuffic.nl

1.3 Veiligheid en kwaliteit

AVAG streeft ernaar dat de veiligheid van de stageplek in het buitenland overeenkomstig is met een stageplek in Nederland. Dat streven wordt niet altijd behaald. Vandaar dat AVAG een aantal voorwaarden stelt om de veiligheid zo veel mogelijk te vergroten. In verband met het waarborgen van de veiligheid van de stageplek en de kwaliteit van de stage gelden de volgende vier voorwaarden:

1. Er is tijdens het verblijf contact tussen de vaste stagebegeleider en het semesterteam en tussen het semesterteam en de student.
2. Het semesterteam heeft vooraf inzicht gekregen in de arbeidsomstandigheden² van de stageplek.
3. In het geval van een stage in een *middle and low income country* (MLIC) heb je je volgens afspraak met het semesterteam voorbereid door het volgen van een relevante cursus.
4. Als je voor een stage in een MLIC kiest, verwacht AVAG dat je deze stage samen met een medestudent loopt. Een voorwaarde is dat een stage in een MLIC altijd gelijktijdig door twee studenten van AVAG gelopen.

Afstemming tussen semesterteam en begeleiders in het buitenland

De veiligheid en de kwaliteit van de stage zal vooraf door het semesterteam worden ingeschat en beoordeeld. Het team onderhoudt daarom contact met de vaste stagebegeleiders of externe begeleiders, in samenwerking met de coördinator internationalisering. De coördinator internationalisering kan gegevens verstrekken over het bestaande netwerk en faciliteert bij het zoeken van een stageplek. Dit contact kan telefonisch zijn zoals bij instellingen en begeleiders van eenmalige stageplaatsen. Bij stageplaatsen die (in potentie) door meerdere studenten worden benut, kan een bezoek ter oriëntatie worden overwogen. Het semesterteam informeert **begeleiders in het buitenland voorafgaand aan de stage over het toetsbeleid van AVAG.**

² Met arbeidsvoorwaarden wordt onder andere bedoeld: zijn de werktijden conform de Nederlandse setting? Zijn er goede afspraken gemaakt met de stagebieder over begeleiding van de student, verantwoordelijkheden, calamiteiten, werkdruk, boventaligheid en bescherming van de student?

Afsluiten aansprakelijkheidsverzekering

Voor het waarborgen van de veiligheid streeft AVAG ernaar dat de arbeidsomstandigheden voor de studenten vergelijkbaar zijn met de Nederlandse situatie. Vandaar dat er voor AVAG-studenten een aansprakelijkheidsverzekering (met werelddekking) afgesloten wordt. Deze dekt onder meer aansprakelijkheid bij het uitvoeren van medische handelingen onder begeleiding van een professional. Je hoeft deze verzekering niet zelf af te sluiten.

Let op: een reisverzekering dien je wél zelf te regelen.

Vorbereiding van culturele en veiligheidsaspecten

Alle studenten die naar het buitenland gaan, zijn verplicht om extra curriculaire onderwijs te volgen. Dit kan een eenmalige workshop zijn of externe cursus. Als je hebt gekozen voor een stage in een MLIC, verwachten we dat je, om de veiligheid te waarborgen, bovendien de Crossing Borders/Tropencursus volgt bij het AMC of de RUG en dat je je verdiept in de cultuur van het land waar je naartoe gaat.

De extra uren aan studiebelasting zijn extra curriculaire, dat wil zeggen: bovenop het bestaande curriculum. Zonder deelname aan de AMC- of RUG-cursus is een MLIC-stage niet mogelijk. Meld je tijdig aan (zes maanden vooraf), zodat je niet achter het net vist bij een volgeboekte cursus. AVAG vergoedt de kosten van de cursus. Declareren kun je via het declaratieformulier. Raadpleeg vóór aanmelding altijd eerst de coördinator internationalisering welke cursus relevant is en welke data er bekend zijn.

2 Voorbereiding en investering

Wil je studeren in het buitenland? Begin dan in het tweede semester van jaar 2 en kijk dan al vooruit naar mogelijkheden in jaar 3 en 4. Wanneer je een deel van je opleiding in het buitenland doet, doe je sowieso een heel bijzondere ervaring op. Maar het gaat meestal niet zonder een extra investering in tijd en geld. Het is raadzaam om tijdig aan de voorbereiding van je avontuur te beginnen, minimaal zes à negen maanden van tevoren. Het voorbereiden op een studieperiode in het buitenland kost veel tijd. Voor elke mogelijkheid voor het studeren in het buitenland gelden andere deadlines. Kijk voor specifieke deadlines van een onderzoeksstage, PH-stage of minor gelden andere naar de desbetreffende handleidingen voor stage of minor. Voor een overzicht van alle onderwijsactiviteiten: zie de [Nominale studieroute](#).

Qua tijdsinvestering moet je onder andere denken aan het zoeken naar een plek in het buitenland die bij je past en het schrijven van een voorstel met concrete ideeën, dat je voorlegt aan het semesterteam en/of de examencommissie. Houd er rekening mee dat het regelen van de aanmelding, de visa, verzekering, de vlucht en het zoeken naar huisvesting een tijdrovende klus is.

En nogmaals: er komt een meer uitgebreide training op het gebied van culturele competenties bij.

2.1 De kosten

De kosten van een buitenlandse stage of minor worden geschat op 1000 euro aan extra verblijfskosten per maand in een *high income country* (HIC) (in een MLIC minder), plus vlucht- en visakosten en kosten voor vaccinaties. AVAG vergoedt de vaccinaties, 660 euro reis- en verblijfskosten³ en, in het geval van een minor in het buitenland, ook de kosten van de minor zelf, met een maximum van de helft van het normale Nederlandse collegegeld. Bij een stage in het buitenland betaalt AVAG voor de stagebegeleider een stagevergoeding aan het instituut waar je stage loopt.

³ Referentie beleidsnota financiën 2016-2017

2.2 Procedure

In het schema op de volgende pagina's vind je de procedure die wordt doorlopen voorafgaand aan, tijdens en na het studeren in het buitenland. Hieronder volgt de algemene procedure. Het tijdspad is nu nog indicatief. Voor sommige activiteiten (minor/stage) gelden er afwijkende procedures. Kijk voor exacte procedures in de desbetreffende handleiding van het onderwijsonderdeel.

Voorafgaand aan studeren in het buitenland

	Tijdspad	Onderwerp	Activiteit
1	12/9 maanden	Oriëntatie	Start met het organiseren van de buitenlandse stage of minor minimaal twaalf/negen maanden vooraf. Een website waar je kunt starten met oriënteren is een algemene website voor studeren in het buitenland: www.wilweg.nl
2	9 maanden	Contact leggen (geldt niet voor minor)	Leg contact met de beoogde studieplek in het buitenland. Let op bij het kiezen van de stage plaats of deze stage plaats is aangesloten bij een hogeschool of universiteit in de nabije omgeving van dat land. Zorg daarbij ook dat de plaats waar je gaat stagelopen bekend is bij andere Nederlandse hogescholen of universiteiten en neem contact op met die hogeschool om te informeren naar bepaalde faciliteiten die gedeeld kunnen worden met AVAG en met jou als student in het bijzonder.
3		Bevoegde examinator (geldt niet voor minor)	Informeer vooraf bij het semesterteam welke examinator de KET gaat beoordelen. Vaak worden KET's beoordeeld door docenten van AVAG. Bij het beoordelen van een KET door een examinator uit het buitenland is het van belang dat de examinator (die niet in dienst is van AVAG) bevoegd en bekwaam is. De examencommissie oordeelt hierover.
4		Intakegesprek toetsing (geldt niet voor minor)	Er vindt een kennismakingsgesprek plaats tussen de contactpersoon van het semesterteam en de begeleider in het buitenland om de inhoud en het proces van toetsing (bijv. het vierogenprincipe indien het een KET betreft) uit te leggen. Het gesprek met de begeleider en het semesterteam moet hebben plaatsgevonden, zodat de doelen en de toetsmethode duidelijk zijn. Indien dit niet zorgvuldig is gebeurd, kan de stage in het buitenland niet plaatsvinden. Bij annulering zijn eerder gemaakte kosten dan ook voor rekening van de student.
5		Informeer naar de inschrijvingsprocedure (alleen voor minoren)	Voor minoren gelden verschillende toelatingseisen. Soms is het nodig om aanvullende informatie te verstrekken. Zoals een inschrijvingsbewijs of een omschrijving van de opleiding. Hierbij kan hulp van de minor coördinatoren of het secretariaat nodig zijn. Houdt hier rekening mee.

	Tijdpad	Onderwerp	Activiteit
6		Visa, vaccinatie en verzekeringen	Er is overleg met de coördinator internationalisering over visa, vaccinaties en verzekeringen. Declaraties worden alleen vergoed als het semester team het voorstel van de student voor de stage of minor in het buitenland heeft goedgekeurd. Voor een paspoort geldt voor sommige landen een bepaalde geldigheidsduur.
7		Registratie bij het Kompas	Registreer je als student bij het <i>Kompas online crisis registratiesysteem</i> van het ministerie van Buitenlandse Zaken (https://www.kompas.buzaservices.nl/registration/), zodat het ministerie in geval van nood voor jou kan optreden. Overhandig (e-mail) het bewijs van je registratie aan het semester team.
8		Calamiteitenplan	Voor adequaat optreden in geval van nood of calamiteit dien je op de hoogte te zijn van het <i>calamiteitenplan voor stage in het buitenland</i> .
9	Zodra er een akkoord is voor jouw plan	Regelen verblijfplaats	Het vinden van een verblijfplaats (woning, studentenhuis of gastenverblijf) wordt niet door AVAG ondersteund, dat moet je zelf regelen.
10	8 weken	Bevestiging afspraken	Vier weken voorafgaand aan de stage moet het voor AVAG duidelijk zijn of je goed kunt worden begeleid. Je bent zelf verantwoordelijk voor het opzetten van de communicatie met het buitenlandse instituut. Zorg voor een schriftelijke bevestiging van de wederzijdse afspraken over de stage of minor. Verstrek deze bevestiging – samen met de contactgegevens van de stagebegeleider van het instituut – minimaal twee maanden voor vertrek aan het semester team.
11	4 weken	Registreer je verblijf	AVAG wilt weten waar je verblijft, bij wie en hoe wij jou daar kunnen bereiken. Maar ook vinden wij het belangrijk om te weten welke reisdagen je reist, hoe je reist en wat de contactgegevens zijn van de achterblijvers in geval van nood. Kijk voor het AVAG registratie document op studiegids.

Extra	Minimaal 2 studenten naar een MLIC	Voor het kiezen van een stageplaats of minor in een MLIC is het vereist dat je met minimaal één medestudent gelijktijdig in dezelfde plaats verblijft.
--------------	------------------------------------	--

Tijdens het studeren in het buitenland

12	Gehele duur verblijf	Communicatie	Bij studeren in het buitenland is in contact blijven met AVAG van groot belang. Spreek met een vaste contactpersoon uit het semesterteam af om wekelijks een bericht uit te wisselen (bij voorkeur via WhatsApp), zodat de opleiding weet hoe het je vergaat in het buitenland.
----	----------------------	--------------	---

Na afloop van studeren in het buitenland

13		Presentatie	Na afloop van je buitenlandse stage of minor verwachten we dat je op een STA-dag een presentatie houdt (van bijvoorbeeld vijf slides), met daarin een korte schets van je ervaringen in het buitenland. Vertel tijdens deze presentatie in hoeverre de stageplek heeft bijgedragen aan het verwerven van interculturele competenties en leg verband met je toekomstige beroepsuitoefening als verloskundige. Plan deze presentatie in overleg met het semesterteam.
14		Uitwisseling ervaring met andere studenten (debriefing)	Na afloop van je stage of minor is er een bijeenkomst met andere studenten die in dezelfde periode naar het buitenland zijn geweest. Deze bijeenkomst wordt benut om ervaringen uit te wisselen en inspirerende, maar soms ook lastige of emotionele situaties met elkaar te bespreken. Wij zien dit als belangrijke nazorg voor studenten die naar het buitenland zijn geweest. Het semesterteam organiseert deze bijeenkomsten. Deelname aan de bijeenkomst geldt als extracurriculaire activiteit, die samenhangt met je stage of minor in het buitenland.
15		MRSA-screening en controle tbc (geldt niet voor minor)	Als je stage hebt gelopen in een kliniek of ziekenhuis in het buitenland, is besmetting met de MRSA-bacterie een reëel risico. Vandaar dat elk ziekenhuis in Nederland vereist dat je bij terugkomst een MRSA-screening hebt gedaan. De uitslag van de test duurt vier à vijf dagen. Eerder kun je niet aan je volgende klinische stage in Nederland beginnen. Wij adviseren om direct na thuiskomst een test te laten doen. Dit kan bij iedere gezondheidsdienst en wordt afgetrokken van je eigen risico bij de zorgverzekering. Ook een controle op tbc, acht weken na terugkomst, wordt voor sommige landen aanbevolen.
16	Binnen vier weken na thuiskomst	Declareren van de kosten	Als student kun je een aantal kosten vergoed krijgen. Om hiervoor in aanmerking te komen moet je een declaratie indienen via Google docs. Zie voor het juiste document de link in de studiegids.

3 Mogelijke risico's bij studeren in het buitenland

Omdat het lastig is te definiëren welke landen een significant groter risico opleveren, geldt onderstaande voorlichting over risico's voor alle stages buiten Nederland. In bijvoorbeeld Canada speelt het risico van de sterke claimcultuur, terwijl in Afrika de gezondheidsrisico's meer op de voorgrond staan. Het feit alléén dat stages in het buitenland risicovoller zijn, is geen reden daarvan af te zien. Het is echter wel van belang dat je je tijdig en juist informeert over de risico's. Bij studeren in het buitenland is er een aantal niet-medische en medische risico's.

3.1 Niet-medische risico's

Verkeer

Verkeer is in veel landen, waaronder landen in Afrika en Azië, de belangrijkste doodsoorzaak bij in die landen verblijven buitenlanders. Dit blijkt uit jaarverslagen van diverse ontwikkelingsorganisaties (o.a. jaarverslag 2006 Warchild). Dit wordt veroorzaakt door slechte wegen (zandwegen, vaak geen straatverlichting), nauwelijks controle op alcoholgebruik en gebruik van veiligheidsriemen en het slechte onderhoudsniveau van de voertuigen, naast onvoldoende rijervaring van veel buitenlanders op dergelijke wegen.

Vermeende drugs- of wapensmokkel

Sommige objecten kunnen door douanepersoneel in het buitenland worden herkend als drugs of wapens, terwijl dit niet het geval is. Te denken valt aan koffiemelkpoeder of de 'spy' die is bijgesloten in het PEP-pakket om de temperatuur te registreren. Dit kan herkend worden als respectievelijk drugs of een ontstekingsmechanisme. Het meenemen hiervan dient te worden voorkomen of het moet worden voorzien van een ingesloten brief met officieel briefhoofd en stempel.

Uiteraard dient ook het bij je dragen van objecten zoals zakmessen voorkomen te worden.

Daarnaast is het belangrijk om te weten dat het risicovol is om pakketjes voor derden met je mee te brengen. Je loopt daarmee het risico op gevangenschap of vervolging door justitie in een land waar de rechtspraak heel anders is geregeld dan in Nederland.

3.2 Medische risico's

Malaria

Wat betreft malaria is de morbiditeit in aantal veel groter dan de mortaliteit. Deze is ook sterk afhankelijk van de dichtheid van de anofelesmuggen in het gebied en de medicijnresistentie (die per 50 km kan verschillen). Morbiditeit en mortaliteit kunnen worden voorkomen door:

- Consequent gebruik van een geïmpregneerd muskietennet
- Trouw gebruik van malariaprofylaxe
- Tijdige onderkenning van malariasymptomen en op tijd starten met medicatie.

Hiv-besmetting

Hiv-transmissie naar expats wordt in de meeste gevallen veroorzaakt door geslachtsverkeer. Als men zich prikt met een seropositieve (meestal holle) naald is het risico van besmetting met hiv ongeveer 0,3% (1:333). Een verdere reductie van dit risico wordt bereikt door goede voorlichting over een veilige manier van medisch handelen (preventie) en de *Post Exposure Profylaxis* (PEP-kuur). PEP vermindert de 0,3% kans met waarschijnlijk nog eens 81%).

Voedingsrisico's (gastro-enteritis, tyfus)

Hoewel expats meestal immuniteit opbouwen tegen veel veroorzakers van gastro-enteritis is dit bij studenten door de korte aanwezigheid minder het geval en dienen hygiënische maatregelen streng te worden nageleefd. Ook hierover zal voorlichting worden gegeven aan de studenten.

Psychische risico's

Naast bovengenoemde risico's is er een aantal psychische risico's (eenzaamheid, depressiviteit, verergering bestaande psychische aandoening), die mogelijk worden vergroot bij alleen reizen. Dit risico voor je mentale gezondheid is een reden dat AVAG vindt dat je een stage in een MLIC niet alleen loopt.

Daarnaast kan het antimalariamiddel mefloquine (Lariam) soms psychische bijwerkingen hebben.